Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 243 Miercuri 7 Septembrie 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Valorificarea cerealelor

Din datele cunoscute rezultă că Institutul naţional de cooperaţie a valorificat, în ultimele cinci săptămâni, 20.000 vagoane de grâu pentru export.

Cooperativele şi federalele au activat cu folos în acest scop.

Dintre cumpărăturile masive, 40.000 vagoane de grâu vor fi transportate în Anglia, 28.000 în Belgia.

In silozurile din Galaţi, Brăila, Constanţa se găsiau deunăzi 9.000 vagoane de grâu destinate exportului.

Spre a se avea o idee aproximativă despre mişcările zilnice, redăm cifrele din o zi mai slabă:

Brăila. 27 vagoane de cereale sosite, 17 vagoane de porumb vândut cu 34.500 lei vagonul, 11 vagoane mazăre vândută cu 41.000 lei vagonul.

Galaţi. 10 vagoane de orz vândut cu 29.500 lei vagonul.

Constanţa. 243 vagoane de grâu sosite, 3.935 în silozuri, 76 vândute, 97 vagoane de orz în silozuri, 97 vândute.

Pe baza operaţiilor în curs, se socoteşte că valorificarea grâului ar putea să atingă până la sfârşit cantitatea de 100.000 vagoane.

Spre a se asigura însă punerea în cât mai mare valoare a recoltei de grâu, excepţională cantitativ şi calitativ, nu este suficientă aplicarea normelor adoptate.

Această acţiune trebue să fie complectată atât prin o înfrânare generală şi hotărită a mijloacelor de eludare a scopului urmărit, cât şi prin evitarea prudentă a măsurilor de natură să împiedice realizarea lui integrală.

In aceste condiţiuni se găseşte plaga speculanţilor asupra nevoilor imediate ale micilor producători, dezarmaţi în faţa captaţiunei hârşite prin vechimea exerciţiului ei funest.

Deaceea, numai prin intensificarea sforţărilor pozitive şi prin paralizarea celor negative, campania de valorificare a primei avuţii a ţării va da pe deplin roadele atât de necesare economiei naţionale.

O mare manifestaţie de prietenie franco-americană

Cuvântările d-lor Bullitt şi Georges Bonnet la inaugurarea monumentului in amintirea sosirii primelor trupe americane in 1917 in Franţa

Bordeaux, 4 (Rador). — Duminică dimineaţa a fost inaugurat aci, în punctul numit „Pointe de Grave" un monument, în formă de piramidă, de 75 m., ca amintire a legăturilor de prietenie dintre Statele Unite şi Franţa.

Monumentul a fost ridicat prin subscripţia publică a mai bine de 1000 de municipalităţi franceze.

La ceremonie au luat parte d-nii Georges Bonnet, ministrul afacerilor străine, d. Mandel, ministru al coloniilor, d. William Bullitt, ambasadorul Statelor Unite la Paris, precum şi numeroase alte personalităţi franceze şi străine.

Cuvântarea ambasadorului Statelor-Unite

Bordeaux, 4 (Rador). - **D. William Bullitt, ambasadorul Statelor Unite la Paris, a rostit o cuvântare cu prilejul inaugurării monumentului din Point de Grave, în care a declarat între altele :**

Suntem reuniţi aci pentru a sărbători amiciţia dintre Statele Unite şi Franţa. Locul acesta a văzut plecând vaporul care ducea spre America pe Lafayette şi sosind numeroase vapoare care aduceau soldaţi americani în Franţa. Azi, cinstim pe francezii care ne-au ajutat să ne cucerim libertatea şi pe americanii cari au ajutat la salvarea libertăţii Franţei şi a lumii.

Prietenia plină de încredere dintre Statele Unite şi Franţa se întemeiază pe devotamentul lor comun pentru idealurile de libertate, de democraţie şi de pace, acordului lor asupra principiilor esenţiale ale vieţii omeneşti iar vederile lor sunt atât de apropiate încât conversaţiile dintre noi nu sunt desbateri între parteneri bănuitori, ci un schimb intim de vederi între vechi prieteni cari caută soluţia unor probleme comune.

Lumea răsună acum de strigăte fanatice iar comunitatea dintre Statele Unite şi Franţa face cu putinţă o colaborare strânsă între cele două ţări.

Acum câteva zile, preşedintele Roosevelt declara că „civilizaţia nu este naţională, ci internaţională" şi noi ştim, cu toţii, că ea este rezultatul unei prefaceri lente şi a acceptării treptate a unor noui „moravuri".

Americanii, ca şi francezii, ştiu că se trăeşte mai fericit ca om liber decât ca sclav. Ştim că dacă istoria a cunoscut dictatori abili şi mari, guvernarea democratică este mai bună.

Ştim că dacă poate fi necesar, în anumite momente, să se recurgă la expediente, este mai bine să aducem în porturile noastre produsele altora, decât să facem sforţări spre a produce singuri tot feluri de surogate.

D. Bullitt a încheiat cuvântarea sa prin următoarele cuvinte : „Pacea universală este pentru noi de un interes primordial, de oarece ştim că un război general ar însemna azi distrugerea, pentru o vreme, a tuturor valorilor civilizaţiei, atât de greu adunate în decursul veacurilor".

„Cum o spuneam şi în 22 Februarie 1937 : dacă ar isbucni războiul în Europa, nimeni nu ar putea declara sau prezice dacă da sau nu, Statele-Unite ar fi atrase în vâltoarea unui asemenea război".

DIN PARTEA FOŞTILOR LUPTATORI AMERICANI

După ambasadorul Statelor-Unite a vorbit comandorul Ragner din partea foştilor luptători americani, proslăvind frăţia de arme şi de ideal dintre Franţa şi Statele-Unite.

„Ne amintim, a spus d. Ragner, că avem faţă de cei ce au căzut luptând pentru drept o datorie sfântă de împlinit şi sperăm că îndeplinirea acestei datorii va aminti şi altor naţiuni că au datoria de a găsi soluţii pacifice problemelor ce se pun în ceasul de faţă.

„In calitatea mea de comandor naţional, am onoarea de a transmite un mesaj de vie amiciţie d-lui Daladier, care ne este nespus de scump, fiindcă este camaradul nostru de luptă".

Franţa îşi va respecta angajamentele

Luând la rândul său cuvântul, d. Georges Bonnet, ministrul afacerilor străine, a declarat între altele :

„Intre noi nu e nevoe de angajamente, de pacte şi de alianţe încheiate în taina cancelariilor. Ştim că sentimentul public american este cu noi, şi aceasta înseamnă că avem cu noi justiţia".

Apoi d. Bonnet a continuat astfel :

„Principiile care de două ori ne-au strâns laolaltă nu şi-au pierdut forţa, iar popoarele noastre n'au pierdut nimic din curăţenia lor sufletească. Dimpotrivă, totul întăreşte legăturile prin care ne-a unit Istoria".

Amintind că încă dela 1 Decembrie 1937 preşedintele Roosevlt declarase : „Am credinţa că putem ajuta Lumea Veche să evite catastrofa care se apropie", d. Bonnet a adăugat : „Niciodată conducătorii voştri sau ai noştri n'au acceptat ideia că războiul ar fi inevitabil sau că ar putea rămâne indiferenţi în cazul unei conflagraţii care ar ameninţa să ducă la ruina civilizaţiei la al cărei progres ţara voastră participă împreună cu ţara noastră. Franţa este sigură de prietenia voastră din moment ce ea urmăreşte o politică de pace cu toţi vecinii ei.

„Suntem conştienţi de gravitatea problemei cehoslovace, dar sperăm că graţie sentimentelor pacifice de care trebue să fie însufleţite toate popoarele şi graţie înaltei conştiinţe pe care guvernele din Berlin şi Praga trebue s'o aibă despre responsabilitatea lor internaţională ; graţie deasemenea colaborării strânse şi loiale dintre Anglia şi Franţa, grelele ameninţări ce apasă asupra Europei vor putea fi înlăturate.

„Orice s'ar întâmpla, Franţa va rămâne credincioasă pactelor şi tratatelor pe care le-a încheiat şi angajamentelor pe care şi le-a luat".

Congresul general al invăţătorilor din România

D. ministru Armand Călinescu u rostindu-şi discursul
(Darea de seamă în corpul ziarului)

M. S. Regele Petru al II-lea al Iugoslaviei

Tânărul Suveran a împlinit 15 ani

Majestatea Sa Regele Petru al II-lea împlineşte astăzi 15 ani.

Poporul iugoslav are prilejul fericit de a-şi manifesta din nou devotamentul faţă de dinastie şi dragostea pentru tânărul Rege, care, prin moartea marelui Său tată, a fost atât de dureros lovit.

Regele Alexandru veghiase cu toată dragostea părintească asupra educaţiei fiului său care într'o zi avea să-i urmeze la Tron.

Tânărul Rege fusese înconjurat de profesori eminenţi cari trebuiau să-L iniţieze în toate disciplinele impuse de educaţia modernă. Răposatul Rege Alexandru zicea adesea: „Petre trebue să lucreze întocmai ca şi colegii săi de clasă. Şi nu trebuie să se facă nici o excepţie de nici un fel în favoarea lui, pentrucă într'o zi trebue să se urce pe Tron".

Rezultatele pe care tânărul rege le-a obţinut până astăzi în studiile Sale, sunt excelente.

Regele Petru a trecut cu succes clasa V-a liceală.

In afară de limba Sa maternă, a învăţat engleza, franceza, germana şi rusa. In afară de cursuri reglementare, a studiat dreptul constituţional şi administrativ, drepturile civice, etc. El a urmat toate aceste cursuri cu multă bunăvoinţă, înţelegere şi disciplină, calităţi cari sunt trăsăturile pronunţate ale caracterului Său.

Regele Petru al II-lea şi-a trecut toate examenele cu rezultate strălucite, iar în clasa IV a fost scutit de examenele orale, ceeace este un privilegiu acordat numai celor mai buni dintre elevii liceelor. El arată un interes deosebit pentru ştiinţele experimentale, chimia şi fizica şi pentru invenţiile technice.

Regele Petru al II-lea are deasemenea o mare afecţiune pentru sport. Este excelent

M. S. REGELE PETRU II

călăreţ, înnotător rezistent şi arată o mare siguranţă la tir.

El îşi petrece bucuros ceasurile libere în atelierul Său de mecanică, unde se dedă la lucrări manuale. Iubeşte natura şi repausul în aer liber. Îşi îngrijeşte singur grădina.

Faţă de camarazi tânărul

(Continuare in pag. 2-a)

Ravagiile ploilor în jud. Covurlui

OXO

Sate înecate, case şi poduri distruse. - Linie ferată ruptă de ape

Galaţi, 4 Sept.

Ştiri telefonice, sosite azi după amiază autorităţilor din Galaţi, anunţă că ultimele ploi abătute asupra judeţului Covurlui au provocat inundaţii, însemnate pagube şi după toate probabilităţile şi mai multe victime omeneşti.

In privinţa victimelor omeneşti fiind vorba de 7 la număr, jandarmeria continuă cu asiduitate cercetările.

Apa pârâului Oancea umflându-se, a luat podul construit provizoriu pe şoseaua naţională ce leagă Galaţii de Bârlad prin Oancea.

Ploaia a fost torenţială în regiunea Oancea, Roşcani, Moscu, Tg. Bujor şi Golaşe.

CASE ŞI PODURI DISTRUSE

In comuna Roşcani apele au inundat 29 case, producând însemnate pagube gospodarilor. Din acea comună s'a dat imediat alarma de către autoritatea comunală, spre a se putea veni în ajutorul sinistraţilor.

In com. Tudor Vladimirescu şuvoaiele mari venind cu furie au luat 4 poduri şi o punte.

Deasemenea apele au distrus câteva gospodării şi hambare în care se aflau depozitate cereale.

NUMELE SINISTRAŢILOR

Au suferit pagube de pe urma inundaţiilor gospodarii: Ion Cojocaru, Neculai Tutiu, Neculai Banu, Ion Preda, Ion Titeleanu, Niţă Covrig şi Toader Chiţu.

AR FI ŞI VICTIME OMENEŞTI

Din Tg. Bereşti se anunţă că 7 locuitori, originari din com. Tudor Vladimirescu, înapoindu-se spre gospodăriile lor nu au mai ajuns acasă.

Se bănueşte că locuitorii au fost surprinşi de ploaia torenţială şi s'au înecat într'un pârâu.

Această veste urmează să fie verificată de jandarmerie.

LINIE DE CALE FERATA RUPTA

Ploaia torenţială din Covurlui a rupt linia de cale ferată în dreptul staţiei Moscu, spre Tg. Bujor, pe o însemnată porţiune, din care cauză circulaţia trenurilor a fost întârziată şi pasagerii au făcut transbordare.

Inundaţii s'au produs şi în partea de nord a plăşii Horincea, între Zărneşti şi Lunca: Pagubele produse de inundaţiile din jud. Covurlui sunt mari.

O ultimă ştire telefonică, sosită dela regiunea de jandarmi, anunţă că apele s'au retras şi că deocamdată nu mai sunt temeri de inundaţii.

Rupere de nori in satul Bazaurt (Caliacra)

Un copil omorât.—Numeroşi locuitori răniţi

Bazargic, 3 Septembrie

Joi d. a., o groaznică rupere de nori — însoţită de grindină de mărimea unei nuci, — s'a abătut asupra satului Bazaurtul de mijloc, com. Enigea, semănând spaima şi groaza în toţi locuitorii satului. Fetiţa Mărioara C. Puiu, de 7 ani, a fost omorită de bucăţile de ghiaţă ce i-au căzut în cap şi pe corp. Alţi numeroşi locuitori şi copii sunt deasemenea răniţi. Viile, semănăturile de fasole şi porumb din satele Bazaurtul mare, Bazaurtul mic şi Bazaurtul de mijloc, au fost nimicite. Torentul apelor a distrus drumurile din satul Bazaurtul de mijloc, luând de prin curţile locuitorilor porci, păsări, butoaie şi diferite obiecte casnice, distrugând şi două grădini de zarzavat în suprafaţă de 7 hectare. Un perete al căminului cultural „Mitropolitul Andrei Şaguna" — la construcţia căruia lucra echipa regală şi 60 premilitari, a fost deasemenea luat de ape. Apa a intrat prin locuinţele sătenilor şi prin beciuri, inecând lucrurile şi recolta locuitorilor.

In locurile joase grosimea stratului de ghiaţă variază între 1—1,20 metri.

Timp de patru ore cât a durat prăpădul, locuitorii din satul Bazaurtul de mijloc, acolo unde furia lui a fost mai mare, au trăit clipe de groază cari nu se pot descrie.

Pagubele sunt atât de mari, încât nu au putut fi evaluate până acum.

Incendiul dela fabrica de cherestea din com. Tălmaci

Sibiu, 4 Sept.

Azi, la ora 6 d. a., a isbucnit un foc mare la fabrica de cherestea „Ofa", de lângă com. Tălmaci.

Pentru stingerea focului au plecat pompierii din Sibiu, Cisnădie, Tălmaci, Veşteni şi dela fabrica Feltrineli.

Nu se ştie proveniența focului.

Pagubele sunt enorme.

In momentul când telefonez, se lucrează la stingerea incendiului.

Citiţi în pag. 5-a:
Congresul general al învăţătorilor din România

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

PREOCUPĂRI SPIRITUALE

de I. AGÂRBICEANU

Drumurile noui pe cari au început să meargă o seamă de tineri intelectuali ardeleni, din generaţia de după Unire, preocupările de ordin spiritual, le socotesc între semnele cele mai îmbucurătoare pentru România viitoare, pentru contribuţia Ardealului la viaţa şi creaţia intelectuală a ţării de mâine.

In contrast cu materialismul părţii celei mai mari din generaţiile adulte, în contrast cu sportismul generaţiei lor, o seamă de tineri ne-au surprins cu înclinări şi aptitudini puţin cunoscute şi rare înainte de Unire.

In Ardeal se citea şi se făcea puţină filosofie. Nu am avut nici un filosof, nici o lucrare de filosofie, nici cel puţin traduceri din operele filosofice străine, făcute de ardeleni şi tipărite la noi acasă.

Viaţa de sbucium şi de luptă, pe care trebuiau s'o ducă intelectualii noştri, era prea puţin compatibilă cu problemele de pură gândire. Cunoştinţele practice erau acelea care atrăgeau interesul, nu cele speculative. Ardealului a dat istorici, filologi — la început în vederea documentării originei noastre romane, — a dat prozatori şi poeţi, autori de cărţi didactice pentru toate categoriile de şcoli româneşti în fiinţă la noi, — dar nu gânditori. Chiar ardelenii trecuţi în Regat, cu excepţia ardeleanului prin ascendenţă T. Maiorescu, nu s'au îndeletnicit cu filosofia.

De altfel, înainte de Unire, numărul filosofilor noştri, luând întreg românismul, a fost foarte mic.

Socotesc că nu neamul românesc, cu aptitudinile lui, a fost de vină, ci împrejurările. In primul rând, până aproape cu o sută de ani înainte, intelectualii noştri se mulţumiau cu căutarea rosturilor lumii şi ale omului în ea, cu credinţa creştină şi explicările ei, ca şi poporul. Cultura apuseană, cu frământările ei de gândire, nu ne era încă cunoscută.

Când am început să luăm contact cu ea, ne-am pus întâi problema cea mai arzătoare, cum era şi firesc, a organizării noastre ca neam, ca stat.

Activitatea intelectuală de pură gândire speculativă, socot că se arată la un popor numai după ce-i sunt aşezate şi asigurate temeiurile existenţei naţionale. E o activitate de lux, pe care un popor nu şi-o permite instinctiv, înainte de a avea cele necesare vieţii naţionale.

Lipsa preocupărilor pentru filosofie, în Ardeal, o cred în legătură şi cu acest motiv.

Apariţia, după Unire, la noi, a unui gânditor de talia lui Lucian Blaga, dovedeşte că nu aluatul ne lipsia. Două-trei generaţii de intelectuali au la spate mulţi dintre cărturarii ardeleni de azi, pentru a se putea spune că, prin cultură, spiritul ardelean a crescut până la înălţimea de a putea fi robit de gândirea pură.

Dar alături de Blaga, s'au ridicat, aproape în acelaş timp, şi alţi ardeleni din generaţia tânără de intelectuali, cu frumoase aptitudini şi cu sincere şi puternice inclinaţii pentru filosofie, terenul cel mai părăsit până acum.

Imi pare un semn bun şi pentru intelectualitatea ardeleană şi pentru viitoarea creaţie naţională.

Cu un strop de optimism aş spune că însăşi această apariţie este un semn că, instinctual, naţia noastră îşi dă seama că de acum e aşezată temeinic, că se poate desvolta în siguranţă, şi de

(Continuare in pag. 2-a)

Un şarpe boa in Metropolitanul din Paris

Şarpele boa găsit într'un pachet, în Metropolitanul din Paris, examinat de agenţii poliţieneşti, la comisariat, după ce a fost ucis

Manevrele franceze pe ploaie

Un convoi motorizat străbătând regiunea Verrierfontaine, în timpul manevrelor franceze